

|||||

PROSTORSKA INŠTALACIJA OB CANKARJEVEM LETU “Sto klafter debel, sto klafter visok”

ŠENTFLORJANSKI ZID postane URBANA KNJIŽNA OMARA

|||||

S postavitvijo zidu – “sto klafter debelega, sto klafter visokega” (I. Cankar) – želimo obeležiti 100-letnico Cankarjeve smrti. Z urbano knjižno omaro, skrito v zidu, Celjanom in ostalim sprehajalcem po Savinjskem nabrežju nudimo v branje na prostem celoten pisateljski opus Ivana Cankarja, obenem pa jih skušamo pripraviti do razmisleka o družbeni stvarnosti, ki jo živimo in soustvarjamo.

Navdih in izhodišče prostorske inštalacije je Cankarjeva farsa *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, ki je bila prvič uprizorjena leta 1907, v knjižni obliki pa je izšla leta 1908. Danes, po več kot 100 letih, ostaja drama presenetljivo aktualna.

Že na začetku Cankarjevega besedila želi župan doline šentflorjanske obvarovati svoje meščane pred vsem tujim in drugačnim z ustanovitvijo “družbe različnih čednosti” in z zidom. Ko poreče “Edina pomoč naša in rešitev je zdaj, da se vstopimo v trdno vrsto: zid, sto klafter debel, sto klafter visok!”, seveda ne misli na gradnjo pravega zidu ali postavitev rezilne žice, ampak na mobilizacijo “čednostnih” šentflorjancev za boj proti tujemu, drugačnemu in vsemu tistemu, kar bi razkrinkalo njihove črne duše.

Leta 1907 je bil zid metafora, danes je zid realnost.

Kako zid porušiti?

Z gradnjo zidu kot knjižne omare, v katero so nameščena zbrana dela Ivana Cankarja in stoli; slednje lahko odstranimo iz omare ali pa jih pustimo v njej. Sam akt odstranitve stolov iz zidu oziroma omare asociira na vsakršno odstranjevanje ovir, odpiranje oken ali – drugače povedano – na nove poglede in vizije, ki se zgodijo dejansko in/ali metaforično.

Prostorska inštalacija zato nujno vključuje sprehajalce po nabrežju Savinje, ki posedajo ob zidu oziroma knjižni omari, prebirajo Cankarjeva dela, razmišljajo,

spremljajo dogajanja na drugi strani zidu, uživajo v naravi in najlepših vedutah našega mesta.

Branje in listanje knjig na prostem pod krošnjami dreves tako postane nova urbana kultura, ki povezuje ter izobražuje. Zato branje knjig Ivana Cankarja ruši zidove, razširja obzorja in odpira vizije, misli ter poglede; odganja strahove pred tujim, drugačnim in neznanim; v ljudeh prebuja sočutenje.